

Att möta och bemöta patienter med NPF - Neuropsykiatriska Funktionsnedsättningar

Mun-H Center

Andreas Svensson

Specialpedagog
NPF-konsulent

Ågrenska

ÅGRENKA

Grunder för samspel och kommunikation

Förutsägbarhet

Vad? Var?
När? Hur länge?
Varför? Hur?
Med vem?
Vad händer sedan?

Tydlighet

Konkret information
Visuell stöd
(Bilder, Scheman etc)

Flexibilitet

Vad gör vi om det inte fungerar?

Var dig själv

Vi är personer och inga diagnoser

ADHD

Tre olika varianter:

1. **Huvudsakligen**
Uppmärksamhet/koncentration
2. **Huvudsakligen**
Impulskontroll/hyperaktivitet
3. **Vanligast är en kombination av 1 och 2**

OCD

Tvångstankar och tvångshandlingar

Tourettes

AST

Autismspektrumtillstånd

Autism

ADD och Asperger

- Finns ej med i senaste diagnosmanualen, DSM

ADD: Adhd, variant 1

Asperger: Benämns numera som Autism

ADD sätts fortfarande som diagnos

Asperger finns kvar eftersom det är personer som tidigare fått diagnosen.

ADHD

Påverkar ;

Uppmärksamheten – Ofta tankspridd

Koncentration – Får anstränga sig mer än andra

Energifördelningen – Ofta ”svårt att göra lagom..”

En ojämn prestation – och som kompenserar sina förmågor

Exekutiva funktioner – Automatiska funktioner och Energireglering

Planering

Impulskontroll

Tidsuppfattning

Strukturering

Uppskjutande

Uppmärksamhet

Prioritering

Känsloreglering

Koncentration

Hyperaktivitet

Men tänk på att en hyperaktivitet kan vara riktad inåt och vara svårare att uppfattas av andra

- **Ofta svårt att vara stilla**
- **Vill ofta lämna ofta sin plats** - där personen förväntas att vara – klassrummet, mötet, gemensamma samlngen
- **Rastlöshet**
- **Intensitet** - Känslan och upplevelsen att alltid vara "på språng" eller gå på högvarv
- **Svårt att vänta in** – Det märks inte alltid, men känns oftast inombords

Motorik

Den gamla diagnosen DAMP:

Dysfunktion av
Aktivitetskontroll/Uppmärksamhet
Motorik och
Perception

...Så bli inte
förvånade om
någon med **ADHD** i
vissa situationer
har svårt med
motoriken eller är
känslig för
sinnesintryck

AST

-Autismspektrumtillstånd

Påverkar:

Sociala situationer

– hur man tolkar andra och läser av varandra

Hur vi uppfattar saker omkring oss - detaljer & sammanhang

Hur vi uppfattar & påverkar det vi tar in våra sinnen – lukt, syn, hörsel, känsel, smak...

Autismspektrum

Central
Koherens

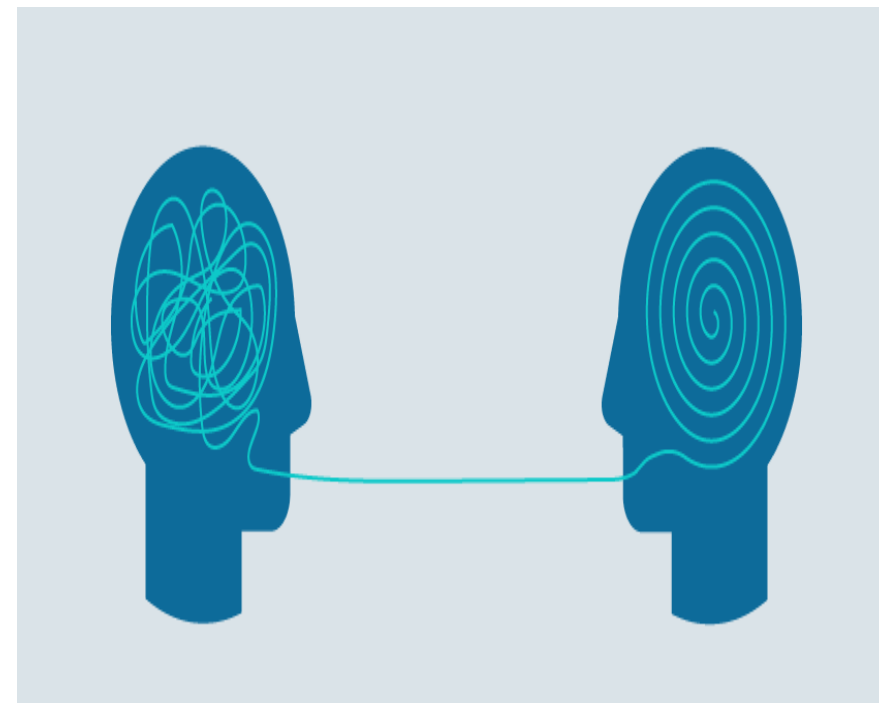
Lättare att utgå från detaljer,
utmaning med sammanhang
och helheter

Mentalisering
(Theory Of Mind)

Hur man tolkar och läser av
andra. Kommunikation & sociala
situationer

Perception

Personer med Autism har
förstärkta sinnen

ÅGRENSKA

Perception

-Förstärkta sinnesintryck

- Lukt
- Syn
- Smak
- Hörsel
- Känsel

Vad tycker du om?
Vad underlättar?
Vad försvårar?

Vanligt vid autism hos flickor

- Svenny Kopp, Gillbergs center

- Har ofta specialintressen som upplevs "vanliga", såsom film, serier, teckna, djur osv
- Fantiserar mycket och kan försvinna in i sin egna värld
- Förmåga och hålla inne sina utbrott under dagen i skolan/förskolan, utbrott hemma
- Tycker om att organisera och sortera saker
- Reagerar starkt på sinnesintryck och sensoriska intryck som: ljus, ljud, lukt, kläder som kliar, lappar i tröjor osv

ÅGRENKA

Vanligt vid autism hos flickor

- Har ofta förmåga att iakta och härma andra för att smälta in
- Ber ofta om ursäkt och backar i sociala sammanhang
- Blir lätt ångestfyllda om planer ändras
- Upplevs ofta som perfektionister
- Upplevs ofta som känsliga och empatiska

Förutsägbarhet och tydlighet

Nu ska vi till
låghöjdsbanan

Det ska jag INTE
alls!!!

ÅGRENSKA

VAR?

Bakom
linbanan

NÄR?

När jag har
pratad klart

VARFÖR
OCH
HUR?

Det kan bli kul 😊

Visa

HUR
LÄNGE
OCH MED
VEM?

Så länge vi
tycker det är kul

Vi gör det
tillsammans

VAD
HÄNDER
SEDAN?

Då grillar vi korv
tillsammans

Vad är det som gör att vi fungerar i situationen?

- KASAM, "känsla av sammanhang"

Hur har ni orkat
lyssna på mig?!?

KASAM
Meningsfullhet
Begrifflighet
Hanterbarhet

Metoder för gruppen

Metoder för individen

KONTAKT

NPF-Konsulent, Andreas Svensson, Ågrenska

Andreas Svensson
Specialpedagog
NPF-konsulent
Ågrenska

andreas.svensson@agrenska.se

Instagram
Npfkonsulent

Facebook
Npf-och adhdkonsulent

ÅGRENKA